

POLISH SECURITY IN THE 21ST CENTURY WITH REGARD TO MILITARY SPECIAL SERVICES

BEZPIECZEŃSTWO POLSKI U PROGU XXI W. W ODNIESIENIU DO WOJSKOWYCH SŁUŻB SPECJALNYCH

ABSTRACT

The following article contains a brief analysis of the way of the creation of the Military Information Services (WSI) and the attendant geopolitical situation. National security is dependent on the 'tools' which that country uses. With the progress of socio-cultural, political, economic and military life it is required to continuously and effectively develop (adapt) these tools to the prevailing realities. One of these tools are the military special forces, which in modern Polish history frequently are accompanied by a crisis. Military Internal Service – WSW, were transformed in 1957 from Military Information. Military Information was acted as a counter-intelligence and military police but in fact it was the political police formation. Military Internal Service was disbanded in 1990 and from its second wing for investigate and safety task's the Military Gendarmerie was created. Also the Third Directorate (Counterintelligence) were included to Second Directorate of Polish General Staff. In 1991 that new body was called the Military Information Services (WSI), which was disbanded in 2006. Under the Act of 9 June 2006 there were created separate structure of the Military Counterintelligence Service and the Military Intelligence Service. These services are subordinate to the Minister of National Defence. However, in 2015 the problem arose again with the special services.

This article includes the following topics: Organization of the central apparatus WSI 1991; the legal provisions; the first official contacts with NATO.

STRESZCZENIE

Poniższy artykuł zawiera krótką analizę i drogę powstania Wojskowych Służb Informacyjnych (WSI) oraz towarzyszącą temu sytuację geopolityczną. Bezpieczeństwo państwa uzależnione jest od „narzędzi”, jakimi się ono posługuje. Wraz z postępem życia społeczno-kulturowego, politycznego i gospodarczo-militarnego, wymagany jest ciągły i skuteczny ich rozwój (adaptacja) do panujących realiów. Jednym z tych „narzędzi” są wojskowe służby specjalne, którym we współczesnej historii Polski wielokrotnie towarzyszył kryzys.

Wojskowe Służby Wewnętrzne (WSW), przekształcone w 1957 r. z Informacji Wojskowej, pełnią rolę kontrwywiadu i żandarmerii wojskowej, a w istocie wojskowej policji politycznej.

W 1990 r. rozformowano WSW, z której pion dochodzeniowo-porządkowy stanowił podstawę organizacji żandarmerii wojskowej (ŻW), natomiast Zarząd III (Kontrwywiadu) włączono do Zarządu II Sztabu Generalnego. Tak powstały organizm nazwano jesienią 1991 r. Wojskowymi Służbami Informacyjnymi (WSI), które rozformowano w 2006 r. Powstały wówczas oddzielne struktury Służby Kontrwywiadu Wojskowego i Służby Wywiadu Wojskowego – zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2006 r. Wymienione służby są podległe Ministrowi Obrony Narodowej (ON). W 2015 r. powstał ponownie problem ze służbami specjalnymi, które obecnie stają się narzędziami w rękach państwa.

Niniejsze opracowanie zawiera m.in. następujące zagadnienia: organizacja centralnego aparatu WSI 1991 r., przepisy prawne, pierwsze oficjalne kontakty z NATO.

KEYWORDS: *safety, special forces, intelligence, counterintelligence, NATO crisis*

SŁOWA KLUCZOWE: *bezpieczeństwo, służby specjalne, wywiad, kontrwywiad, NATO, kryzys*

WPROWADZENIE

W procesie przemian w Polsce ważną kwestią stała się neutralizacja polityczna armii. Powstały model przewiduje jedynie szkolenie wojsk w duchu profesjonalizmu bojowego oraz powiązanie jej z demokratyzacją państwa, by wykonywane przez nią zadania nie naruszały jego procesów demokratycznych. (Jako pierwszy dekomunizację i desowietyzując zapowiadał Jan Parys – minister Obrony Narodowej w rządzie Jana Olszewskiego).

Wszystko to rozpoczęło się w Wojsku Polskim w 1990 r. W pierwszej kolejności już w styczniu zlikwidowano struktury partyjne oraz polityczne.

Do końca 1989 r. w Wojsku Polskim (WP) na szczeblu centralnym istniał Główny Zarząd Polityczny w randze Wydziału Komitetu Centralnego PZPR, zaś na niższych szczeblach: w okręgach wojskowych, marynarce wojennej, wojskach lotniczych (WOPK) i innych rodzajach sił zbrojnych – zarządy polityczne, w dywizjach i równorzędnych – wydziały polityczne, w pułkach i równorzędnych – sekcje polityczne, w batalionach i równorzędnych – zastępcy dowódców ds. politycznych i instruktorzy polityczni. Korpus żołnierzy politycznych w WP w 1989 r. liczył 7839 osób, w tym 5700 oficerów, 603 chorążych i 1534 podoficerów zawodowych (Trejnis, 1997, s. 273).

Nie było to przypadkowe, bowiem w okresie poprzedzającym transformację systemową wojsko, po służbie bezpieczeństwa i milicji, traktowane było jak instytucja bezpośredniego przymusu a decyzje w jego sprawie zapadały nie w oparciu o zapisy konstytucyjne, ale w wąskim gronie członków Biura Politycznego KC PZPR lub na posiedzeniach Doradczego Komitetu Politycznego Układu Warszawskiego (Trejnis, 1997, s. 261). W tym miejscu warto wspomnieć, że bez mała cała kadra Ludowego Wojska Polskiego należała do partii, choć trzeba przyznać, iż przynależność tę traktowano instrumentalnie. W tej sytuacji lojalność wobec narodu mogła być zachwiana. Współczesnej historii Polski wielokrotnie towarzyszył kryzys związany ze służbami specjalnymi. Wynika to m.in. z burzliwych dziejów, sytuacji, w których istniało zagrożenie dla podstawowych wartości, interesów i celów grup społecznych czy zagrożenia prawa i swobód obywateli, ich życia i mienia.

Wśród czynników wyzwalających procesy demokratyzacji, bardzo ważnymi stały się te, które uruchomiły wielopłaszczyznowy program przemian w resorcie obrony narodowej. Objął on m.in. restrukturyzację organizacyjno-funkcjonalną, demokratyzację życia wewnętrznego oraz reorganizację szkolnictwa wojskowego. Z sejmowej trybuny popłynęły wówczas słowa premiera T. Mazowieckiego, iż „nie chodzi o tworzenie nowej armii, ale o stworzenie takich gwarancji prawnych, by wszyscy mieli poczucie, że służą społeczeństwu”. Przed resortem obrony stanęły wtedy nowe zadania:

1. Nawiązanie przez Wojsko Polskie do swych najlepszych tradycji służenia wyłącznie ojczyźnie i narodowi. Światopogląd, przekonania polityczne oficerów i żołnierzy powinny być ich sprawą osobistą, niemającą wpływu na przebieg służby i kariery.

2. Kontynuowanie procesu humanizacji życia i służby wojskowej.
3. Stworzenie warunków do udziału reprezentantów różnych sił społeczno-politycznych w wytyczaniu polityki obronnej i bezpośrednim udziale w jej realizacji (Trejnis, 1997, s. 261).

Klasyczna koncepcja demokratycznych stosunków armii i państwa to pełne podporządkowanie sił zbrojnych władzy cywilnej, tzw. kontrola cywilna nad wojskiem. Głównym uzasadnieniem tego jest fakt, iż władza cywilna ma wyższy status, pochodzi bowiem z wyborów, a nie, jak w wojsku, z mianowania czy wyznaczania na stanowiska.

W procesie przemian w Polsce, podobnie zresztą jak w demokracjach zachodnich, zwierzchnikiem WP stał się Prezydent RP, a Ministerstwo Obrony Narodowej podzielono na dwie części: wojskową i cywilną. Na jego czele stanął minister – osoba cywilna. Pion cywilny sprawował funkcje polityczno-administracyjne, np. określanie kierunku rozwoju sił zbrojnych i obrony państwa oraz sprawowanie szeroko pojętej administracji WP.

Główną tezę artykułu jest wykazanie, iż Wojskowe Służby Specjalne przeszły weryfikację przeprowadzoną nie przez władze PRL-owskie, lecz przez demokratycznie wybrany rząd.

W celu potwierdzenia słuszności tak postawionej tezy zostaną zbadane m.in. następujące hipotezy: czy i w jakim stopniu działania Wojskowych Służb Informacyjnych były uregulowane przepisami prawnymi, czy świadomość ryzyka i zagrożenia polskiego społeczeństwa w zakresie bezpieczeństwa wpływała na podmiotowo-przedmiotowe funkcjonowanie państwa, czy przemiany w wojskowych służbach specjalnych pozwoliły na postęp w współpracy z NATO (North Atlantic Treaty Organization).

POWOŁANIE WOJSKOWYCH SŁUŻB INFORMACYJNYCH

W latach 80. dwie struktury składały się na wojskowe służby specjalne PRL-u. Były to Zarząd II Sztabu Generalnego Wojska Polskiego (powstały ostatecznie w 1951 r. wywiad zagraniczny) i Wojskowe Służby Wewnętrzne (przekształcone w 1957 r. z Informacji Wojskowej, pełniące rolę kontrwywiadu i żandarmerii wojskowej, a w istocie wojskowej policji politycznej).

Ostatni szef Zarządu II gen. Roman Misztal (07.1981–07.1990 r.) (Biuletyn, Copyright© SWW 2008–2011) kierował wywiadem wojskowym w ostatniej

dekadzie PRL-u, w czasie sprawowania władzy przez gen. Wojciecha Jaruzelskiego. Na okres ten przypada wprowadzenie stanu wojennego w Polsce oraz rozprawa z Solidarnością i opozycją demokratyczną. Niestety, w powstałym kryzysie przywódcy PRL-u, broniąc władzy i ustroju, kolejny raz skierowali wojsko i jego służby do działań pacyfikujących społeczeństwo polskie dążące do odzyskania swobód demokratycznych.

W 1990 r. rozformowano WSW, z której pion dochodzeniowo-porządkowy stanowił podstawę organizacji żandarmerii Wojskowej (ŻW), natomiast Zarząd III (Kontrwywiadu) włączono do Zarządu II Sztabu Generalnego. Tak powstały organizm nazwano jesienią 1991 r. Wojskowymi Służbami Informacyjnymi i jako osobny inspektorat podporządkowano Ministrowi Obrony Narodowej.

Wojskowe Służby Informacyjne (WSI) powstały w III RP (do 1989 r. na czele MON stał minister łączący dwie funkcje: kierowania ministerstwem i administrowania resortem ON w czasie pokoju oraz dowodzenia siłami zbrojnymi). Przeprowadzono weryfikację kadr, co może wynikać m.in. z zapisu Raportu Sejmowej Podkomisji Nadzwyczajnej z 1991 r. pod przewodnictwem posła Janusza Okrzesika, który należy zacytować:

- A. W wyniku rozformowania WSW zdecydowanie zmniejszono służbę kontrwywiadu. Stanowi ona 24% stanu etatowego WSW. Ze stanu ewidencyjnego WSW liczącego 2565 żołnierzy, wyznaczono na stanowiska w Kontrwywiadzie Wojskowym 745, w tym ze stanu 1574 oficerów, na stanowiska w Kontrwywiadzie Wojskowym wyznaczono 535 oficerów. Przy doborze oficerów na stanowiska w nowej strukturze brano pod uwagę przede wszystkim wysokie wartości intelektualne i moralno-etyczne, wysokie kwalifikacje zawodowe, a także pozytywny stosunek do zachodzących w kraju i wojsku przemian politycznych oraz strukturalnych (Raport..., s. 197).
- B. Na stanowiska kierownicze wyznaczono kadrę młodą, dobrze przygotowaną do pełnienia tych funkcji. Przeciętny wiek szefów oddziałów wynosi 44,8 lat, a szefów wydziałów 41,8 lat. Nikt spośród nich nie służył w organach byłej Informacji Wojskowej, ani też nie miał bezpośredniego wpływu na określenie kierunków pracy kontrwywiadowczej byłej WSW (Raport..., s. 198).
„Ponadto w 92% byli to posiadacze dyplomów wyższych uczelni, znający języki obce” („Rzeczpospolita”, nr 291, 1992).

Jednocześnie z powyższego można wysnuć, jakimi metodami, w skali masowej dobrano żołnierzy do wojskowych służb specjalnych, by pozytywnie oddziaływać na bezpieczeństwo państwa.

Podkreślenia wymaga też fakt, iż w utworzonych WSI zrezygnowano całkowicie z pionu dochodzeniowo-śledczego. W skład tworzonego w 1991 r. WSI, obok wymienionych wyżej żołnierzy były WSW weszli jeszcze żołnierze Oddziału Wojskowego Protokołu Dyplomatycznego z Zarządu Wojskowych Spraw Zagranicznych MON i części dawnego Zarządu II Sztabu Generalnego WP (bez rozpoznania). Te komórki organizacyjne także przeszły znaczące zmiany organizacyjne i kadrowe. Z uwagi na objęcie ich klauzulami niejawności dane te pozostają powszechnie niedostępne.

Można sobie zadać pytanie: czy mimo pozbycia się 76% oficerów w Kontrwywiadzie Wojskowym w 1991 r. można twierdzić, że nie dokonano tam weryfikacji kadr i chociażby powierzchownych zmian? Począwszy od 1991 r. z WSI corocznie odchodziło bezpowrotnie kilkudziesięciu oficerów.

Proces ten może świadczyć o wprowadzanych zmianach kadrowych.

W strukturę WSI wchodziły całe komórki organizacyjne (z obsadą kadrową) z Sił Zbrojnych RP, takie jak Oddział Wojskowego Protokołu Dyplomatycznego czy Biuro Bezpieczeństwa Teleinformacyjnego. Wszyscy oficerowie młodszy (do kapitana włącznie) i część oficerów starszych kończyła studia i znalazła zatrudnienie w WSI już po roku 1991.

W dniu 22 sierpnia 1991 r. rozkazem gen. Floriana Siwickiego w miejsce Zarządu II Wywiadu i Kontrwywiadu powołano Wojskowe Służby Informacyjne (Rozkaz nr Pf-59, 1991). Ustawowe podstawy działań WSI wprowadziła Ustawa z dnia 25 października 1991 r. o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej oraz niektórych innych ustaw. Ustawa ta określała obowiązki WSI, wskazując, że obejmują one zadania związane z rozpoznawaniem i przeciwdziałaniem zagrożeniom godzącym w obronność państwa oraz naruszeniom tajemnicy państwowej w zakresie obronności. Wojskowe Służby Informacyjne początkowo usytuowano w strukturach MON, jako podległy bezpośrednio ministrowi Departament Wojskowych Służb Informacyjnych.

Wojskowe Służby Informacyjne oraz ich poprzednicy prawni – wojskowe jednostki organizacyjne realizujące zadania w zakresie wywiadu i kontrwy-

wiadu wojskowego – stanowiły integralną część Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej. Zadania Sił Zbrojnych określały obowiązujące od dnia 31 grudnia 1989 r. przepisy konstytucyjne oraz Ustawa z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, zgodnie z którymi siły zbrojne stoją na straży suwerenności i niepodległości narodu polskiego, jego bezpieczeństwa i pokoju. Jako część Sił Zbrojnych RP Wojskowe Służby Specjalne mogły działać wyłącznie w zakresie obronności i bezpieczeństwa państwa.

Nowela konstytucyjna z dnia 29 grudnia 1989 r. nałożyła na wszystkie organy państwa nakaz działania wyłącznie na podstawie przepisów prawa, a przestrzeganie praw Rzeczypospolitej Polskiej uczyniła ich podstawowym obowiązkiem. Ustawowe podstawy prawne działań wywiadu i kontrwywiadu wojskowego wprowadziła Ustawa z dnia 25 października 1991 r. o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej oraz niektórych innych ustaw („Rzeczpospolita”, 1999). (Tego samego roku Rada Ministrów zobowiązała się przygotować odpowiedni projekt ustawy regulujący działalność służb wojskowych).

Ustawa ta ściśle określała obowiązki Wojskowych Służb Informacyjnych, wskazując, że obejmują one jedynie zadania związane z rozpoznawaniem i przeciwdziałaniem zagrożeniom godzącym w obronność państwa oraz naruszeniom tajemnicy państwowej w zakresie obronności.

Ustawa ta po raz pierwszy użyła w odniesieniu do wojskowych służb specjalnych nazwy Wojskowe Służby Informacyjne.

Wojskowe Służby Informacyjne kierowane były przez szefa, któremu podlegali szefowie poszczególnych biur, zarządów, oddziałów i wydziałów etc. Szef WSI odpowiedzialny był za działania wszystkich żołnierzy, funkcjonariuszy i pracowników WSI (Raport, s. 27–39). Do 1995 r. odpowiedzialność za działania Wojskowych Służb Informacyjnych *expressis verbis* nie była uregulowana przepisami na poziomie ustawy, czy nawet rozporządzenia.

Na mocy art. 35 ust. 1 tzw. Małej Konstytucji z 1992 r., to Prezydent jest najwyższym zwierzchnikiem Sił Zbrojnych RP.

Dopiero w art. 5 ust. 1 Ustawy z dnia 14 grudnia 1995 r. o urzędzie Ministra Obrony Narodowej zawarto regulację precyzującą, że WSI podlegają temu ministrowi.

Podobnie jak w PRL-u, aż do 2003 r. działalność tajnych służb WP nie była uregulowana ustawowo (Frazik, Kopka, Majchrzak, 2004, s. 7). (W okresie PRL-u działalność kontrwywiadu i wywiadu wojskowego, podobnie jak większość innych organów aparatu bezpieczeństwa, nie była uregulowana ustawowo).

Postawione przed WSI zadania, zarówno na terenie kraju, jak i poza jego granicami, realizowały niżej wyszczególnione pioniry organizacyjne Inspektoratu WSI, stanowiącego centralę wojskowego wywiadu i kontrwywiadu, które początkowo składały się z szefa WSI. Funkcję tę pełnili:

- kontradm. Czesław Wawrzyniak,

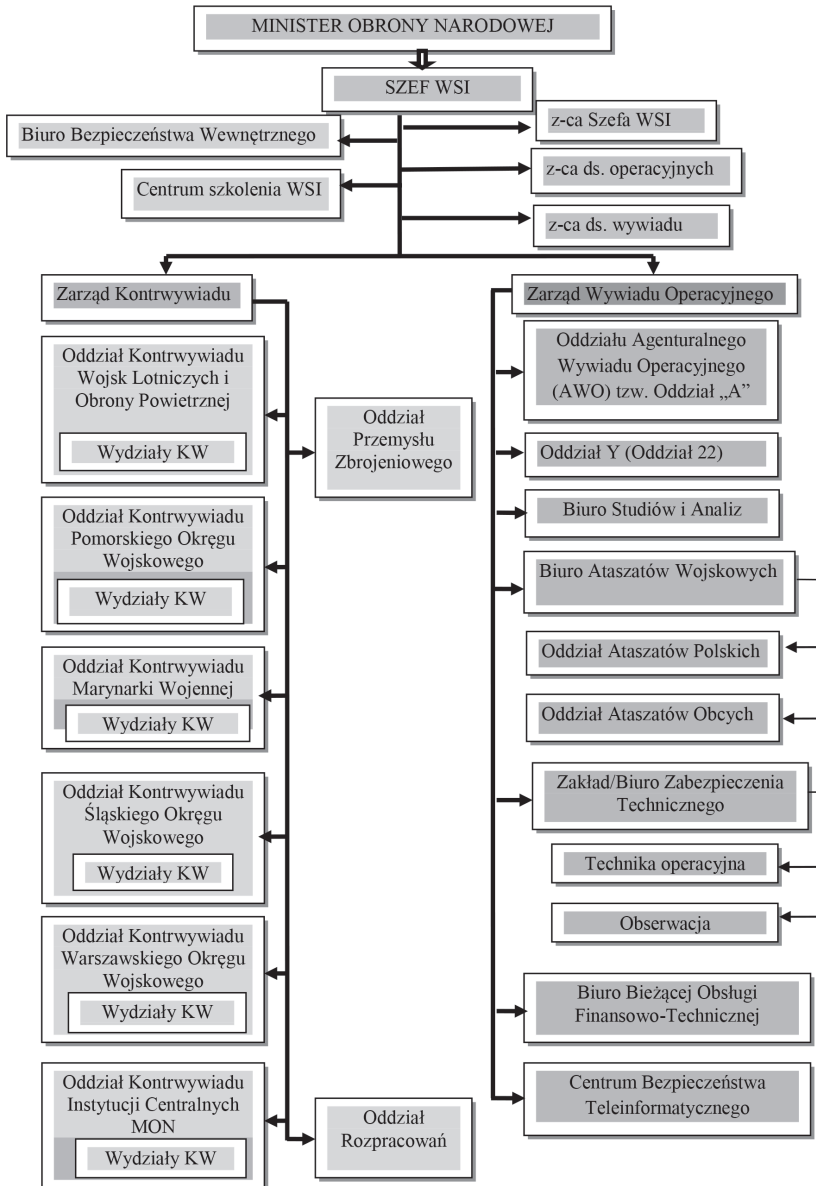
Czesław Wawrzyniak (ur. 13 kwietnia 1937 r.) – polski kontradmirał i inżynier techniki nawigacji. W okresie od 1956 do 1992 r. służył w siłach zbrojnych. Był morskim oficerem pokładowym okrętów torpedowych oraz oficerem zabezpieczenia chemicznego. Funkcjonariusz wojskowych służb specjalnych Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i III Rzeczypospolitej. W latach 1991–1992 kierował Wojskowymi Służbami Informacyjnymi (Jędrzejko, Paszkowski i Krogulski, 2002).

- gen. bryg. Marian Sobolewski,
- gen. bryg. Bolesław Izydorczyk.

Bolesław Izydorczyk (ur. 9 października 1943 r. w Łodzi) – generał dywizji Wojska Polskiego. W latach 1962–1968 był słuchaczem Wojskowej Akademii Technicznej w Warszawie. W latach 1982–1984 był zastępcą attaché wojskowego przy Ambasadzie PRL w Waszyngtonie jako żołnierz Zarządu II Sztabu Generalnego Wojska Polskiego. W latach 1992–1994 szef Wojskowych Służb Informacyjnych. Attaché obrony w USA i Kanadzie. Od lutego 1997 r. był szefem obserwatorów wojskowych w Misji Obserwacyjnej UNMOT w Tadżykistanie. 14 lipca 1999 r. wyznaczony został na stanowisko szefa Generalnego Zarządu Rozpoznania Wojskowego P-2 Sztabu Generalnego Wojska Polskiego. Po aferze z niewydaniem mu certyfikatu bezpieczeństwa (maj 2000) przeniesiony do SHAPE NATO (Belgia), gdzie zajmował się programem „Partnerstwo dla Pokoju”. Od jesieni 2003 r. w stanie spoczynku (Izydorczyk, 2012, <http://pl>).

Schem. 1.

Organizacja centralnego aparatu WSI w 1991 r.

Źródło: opracowanie własne

Zastępcami szefa WSI było wielu oficerów Wojskowych Służb Informacyjnych, m.in.:

- płk Jan Żukowski (2005–2006);

Jan Żukowski (ur. 22 marca 1960 r. w Poniatowej) – generał dywizji Wojska Polskiego. W 1983 r. ukończył Wyższą Oficerską Szkołę Radiotechniczną im. kpt. Sylwestra Bartosika w Jeleniej Górze. W 1990 r. uzyskał tytuł magistra organizacji i zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego. W 1995 r. ukończył studia podyplomowe Wojskowej Służby Zagranicznej w Akademii Obrony Narodowej w Rembertowie. W latach 1985–90 był oficerem WSW w 1 Korpusie Obrony Powietrznej Kraju. Od 1990 r. pracował w Inspektoracie Wojskowych Służb Informacyjnych, gdzie służył na różnych stanowiskach do szefa biura włącznie. W latach 1996–97 r. był pomocnikiem dowódcy Polskiego Kontyngentu Wojskowego w Bośni i Hercegowinie. W grudniu 2005 r. powołany na stanowisko zastępcy szefa Wojskowych Służb Informacyjnych ds. operacyjnych. W maju 2006 r. objął stanowisko szefa Wojskowych Służb Informacyjnych. 3 października 2006 r. został mianowany komendantem głównym Żandarmerii Wojskowej. Pełnił tę funkcję do 1 stycznia 2008 r. 11 listopada 2007 r. prezydent RP Lech Kaczyński wręczył mu nominację na generała dywizji (Żukowski, 2012, <http://pl>).

- zastępcy szefa WSI ds. operacyjnych płk Stefan Bosek (1997–?), płk Kazimierz Mochol (1998–5.11.2001), płk Cezary Lipert (?–2004);
- z-ca ds. informacji i kontaktów międzynarodowych płk Mariusz Marchewski;
- zastępca szefa WSI ds. wywiadu płk Krzysztof Łada (2001–2004).

Organizacja centralnego aparatu WSI:

1. Zarząd Kontrwywiadu, który powstał na bazie pionu kontrwywiadu byłej WSW (Zarząd I i III WSW), a którym kierował m.in.: kmdr Kazimierz Głowacki (1993–1996).

Kazimierz Głowacki (ur. 16.07.1940 r. w Skarżysku-Kamiennej) – kontradmirał Marynarki Wojennej RP, inżynier techniki nawigacji. W okresie od 1960 do 2001 r. służył w siłach zbrojnych. Był morskim oficerem pokładowym, a następnie oficerem woj-

skowych służb specjalnych Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i III Rzeczypospolitej. W latach 1996–1997 kierował Wojskowymi Służbami Informacyjnymi (Jędrzejko, Paszkowski i Krogulski, 2002).

2. Zarząd Wywiadu Operacyjnego – utworzony na bazie byłego Zarządu II SG WP (m.in. Oddziału Agenturalnego Wywiadu Operacyjnego [AWO] tzw. Oddział „A”), którym kierował m.in. płk Konstanty Malejczyk (1992–1994).
3. Biuro Studiów i Analiz, kierowane m.in. przez płk. Stanisława Woźniaka (podczas reorganizacji służb cywilnych część BS i A włączono do Agencji Wywiadu).
4. Biuro Ataszatów Wojskowych, a w nim:
 - Oddział Ataszatów Polskich, nad którymi nadzór jest poza rezydenturami wywiadu wojskowego,
 - Oddział Ataszatów Obcych.
5. Biuro Zabezpieczenia Technicznego: technika operacyjna, obserwacja.
6. Biuro Bezpieczeństwa Wewnętrznego zajmujące się kontrolą wewnętrzną. Kierownikami biura byli m.in.: płk Andrzej Ziętkiewicz, płk Jan Żukowski, płk Marek Kwasek.
7. Centrum Szkolenia Wojskowych Służb Informacyjnych zajmujące się szkoleniem w rzemiośle wywiadu i kontrwywiadu wojskowego oraz wewnętrznego bezpieczeństwa wojskowego.
8. Biuro Bieżącej Obsługi Finansowo-Technicznej, w którego gestii leży zabezpieczenie finansowo-logistyczne.

Całość kadry Wojskowych Służb Informacyjnych tworzyła korpus osobowy kadry zawodowej Wojskowych Służb Informacyjnych; swoje święto WSI obchodziło 25 października.

Stołeczny Oddział Kontrwywiadu Wojskowego był jednostką organizacyjną Zarządu II Sztabu Generalnego Wojska Polskiego, a od 1991 r. Wojskowych Służb Informacyjnych (JW 1079). Jednostka sformowana została w 1990 r. Zorganizowana była w trzy wydziały:

- Wydział – I KW,
- Wydział – II KW,
- Wydział – III SOP,

oraz Pion Ochrony Informacji Niejawnych z kancelarią tajną. Głównymi zadaniami oddziału była ochrona kontrwywiadowcza jednostek podległych, wydawanie poświadczeń bezpieczeństwa dla żołnierzy i pracowników Ministerstwa Obrony Narodowej oraz podległych jednostek. Żołnierze SOKW uczestniczyli w misjach na Haiti, Bałkanach, Zatoce Perskiej, Afganistanie oraz Iraku.

W oznaczeniu numeracyjnym jednostek wojskowych WSI posiadało oznaczenie Jednostka Wojskowa numer 3362 (JW 3362), mieściło się w Warszawie przy Alei Niepodległości 243. W lutym 1994 r. po powołaniu Biura Ministra ds. Służb Informacyjnych podporządkowano je szefowi Sztabu Generalnego. Dwa lata później WSI ponownie trafiły w gestię ministra ON.

PIERWSZE OFICJALNE KONTAKTY Z NORTH ATLANTIC TREATY ORGANIZATION (NATO)

21 marca 1990 r. Krzysztof Skubiszewski złożył wizytę w kwaterze NATO (ang. North Atlantic Treaty Organization, Organizacja Traktatu Północnoatlantyckiego/OTP) w Brukseli (Krzeczunowicz, 1999, s. 7–10).

Krzysztof Jan Skubiszewski (ur. 8 października 1926 r. w Poznaniu) – polski polityk, profesor, minister spraw zagranicznych w latach 1989–1993. Kawaler Orderu Orła Białego. Ukończył studia na Wydziale Prawno-Ekonomicznym Uniwersytetu Poznańskiego. Obronił doktorat i habilitację. Uzyskał tytuł naukowy profesora, specjalizował się w zakresie prawa międzynarodowego. Wykładał we Francji, USA, Wielkiej Brytanii i Szwajcarii, publikował prace naukowe i opracowania, współautor podręcznika do prawa międzynarodowego *Prawo międzynarodowe publiczne. Zarys wykładu*. Był członkiem-korespondentem PAN i pracownikiem naukowym Instytutu Nauk Prawnych PAN. W latach 1981–1984 wchodził w skład Prymasowskiej Rady Społecznej, a w okresie 1986–1989 był członkiem Rady Konsultacyjnej przy Przewodniczącym Rady Państwa PRL, Wojciechu Jaruzelskim. Działał w „Solidarności” oraz w Wielkopolskim Klubie Politycznym „Ład i Wolność”. 13 września 1989 r. został powołany na stanowisko ministra spraw zagranicznych w gabinecie Tadeusza Mazowieckiego. Zmarł 8 lutego 2010 r. w Warszawie. Został pochowany 18 lutego tego samego roku w Panteonie Wielkich Polaków w Świątyni Opatrzności Bożej (Skubiszewski, 2016, <https://pl>).

Tak właśnie zostały zapoczątkowane oficjalne kontakty Polski z Organizacją Traktatu Północnoatlantyckiego. Jego podróż do Brukseli była pierwszym urzędowym kontaktem Polski z tym sojuszem. Zainicjowała ona stosunki między naszym państwem a NATO. W 1990 r. prezydent i polski rząd mówili głośno, że ich nadrzędnym celem jest związanie się ze wspólnotami europejskimi oraz NATO. Władze Polski uważały, że Pakt Północnoatlantycki jest jedną z podstaw bezpieczeństwa Europy i Polski. Prawie wszyscy politycy polscy popierali starania wejścia Polski do NATO. Przeciwnikiem była jedynie SdRP. Zmieniła jednak nastawienie po objęciu władzy w 1993 r. przez lewicę. 3 lipca 1991 r. prezydent Wałęsa złożył wizytę w kwaterze głównej NATO. Podczas spotkania z Manfredem Wörnerem powiedział: „Pragniemy jednej, bezpiecznej Europy, a jej gwarancje znajdują się w NATO”.

Manfred Hermann Wörner – niemiecki polityk, członek CDU, minister obrony RFN w latach 1982–1988, sekretarz generalny NATO od roku 1988 do 1994. Urodził się 24 września 1934 r. w Stuttgarcie w Niemczech, zmarł 13 sierpnia 1994 r. w Regionie Stołecznym Brukseli w Belgii. Związany był z Unią Chrześcijańsko-Demokratyczną (Wörner, 2016, <https://www>).

Jednak oficjalnie dopiero w 1992 r. Polska potwierdziła dążenie do zdobycia pełnoprawnego członkostwa w NATO. Działania polskiej dyplomacji w kierunku przystąpienia Polski do NATO były jednak dużo wcześniejsze. Już w 1990 r. polska Ambasada w Brukseli, w której zasiadał wówczas Tadeusz Olechowski, rozpoczęła utrzymywanie stałych kontaktów z NATO. W marcu 1992 r. Lech Wałęsa podjął próbę przyspieszenia rozmów Polski w sprawie wejścia do NATO. Trzeba przyznać, że zrobił to przebiegle i dyplomatycznie. Podczas wizyty w Brukseli ogłosił swój nowy pomysł alternatywnego systemu bezpieczeństwa, który miały stworzyć samodzielnie kraje Europy Środkowej. Ogłoszenie Wałęsy było swoistym zaskoczeniem nie tylko dla Europy, ale również dla samej Polski, a nawet dla polskich polityków i rządu Jana Olszewskiego. Idea zakładała, aby państwa Europy Środkowej i Wschodniej rozważyły powołanie dwóch nowych organizacji. Byłyby one do pewnego stopnia odpowiednikami odnośnych organizacji zachodnich i dlatego Wałęsa określił je mianem EWG-bis oraz NATO-bis. Była to swoista prowokacja,

która miała skłonić NATO do działania. I tak też się stało. Mało tego. Od razu po tym wydarzeniu udał się Wałęsa do Niemiec. Tam, podczas rozmowy z prezydentem Richardem von Weizsäckerem, prezydent Polski zadziwił wszystkich obecnych, gdyż zaczął ponownie mówić o potrzebie powołania do życia EWG-bis i NATO-bis. Plan Wałęsy był tak ogromnym zaskoczeniem dla polityków europejskich, że doprowadził do przyspieszenia deklaracji w sprawie wejścia państw Europy Środkowo-Wschodniej do NATO. Państwa zachodnie bały się, by w Europie nie została utworzona nowa ogromna siła polityczno-wojskowa. Na deklaracje nie trzeba było długo czekać. Już 12 marca 1992 r. w trakcie kolejnej wizyty w Polsce, Manfred Wörner zadeklarował, że: „Drzwi do NATO są otwarte”. Od tego momentu Sojusz konsekwentnie realizował i realizuje politykę „otwartych drzwi” wobec tych krajów, które gotowe są przyjąć i stosować zawarte w Traktacie Północnoatlantyckim zasady oraz deklarują wolę udziału we wspólnych wysiłkach na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i stabilności obszaru euroatlantyckiego.

Jaką rolę m.in. w tym czasie odgrywały WSI w polskiej armii, świadczy wypowiedź byłego wiceszefa WSI Mariusza Marczewskiego: „[WSI] dopychały kolanem polską armię do NATO. Między Wojskiem Polskim a NATO istniała wtedy jeszcze przepaść. WSI starały się ją zasypywać. Utrzymywały łączność z NATO choćby [dla] lepszej znajomości języków. WSI były wtedy wizytówką lepszej części naszej armii” (Marczewski, „Gazeta Wyborcza”, 2007).

Dopiero w 1994 r. zmieniło się nastawienie Białego Domu. Andrzej Olechowski otrzymał zapewnienie, że Rosja nie będzie miała prawa weta w sprawie przyjęcia Polski do NATO. A Bill Clinton podczas wizyty w Warszawie w 1994 r. zadeklarował, że państwa w NATO nie wahają się już, czy przyjąć Polskę razem z innymi krajami do NATO, ale kiedy przyjąć. W tym samym też roku Kongres USA uchwalił tzw. poprawkę Browna, która upoważniła prezydenta do rozszerzenia współpracy wojskowej NATO o Polskę, Czechy, Słowację i Węgry.

Tzw. **poprawka Browna**, czyli projekt ustawy mający skrócić drogę Polski do NATO, został ostatecznie zaakceptowany przez przedstawicieli obu izb Kongresu amerykańskiego, choć w nieco zmodyfikowanej, kompromisowej wersji. Poprawka, upoważniająca prezydenta USA do nadania postkomunistycznym krajom Europy Środkowej statusu faktycznego sojusznika,... (2016, <http://archiwum>).

Schem. 2.

Układ historycznej struktury położenia i powiększania państw NATO

Źródło: opracowanie własne

Pojęcie instytucjonalizacji zwykle jest wyprowadzone od łacińskiego terminu *institutio*, który oznacza zarówno urządzenie czegoś, jak też tradycję, zwyczaj czy nawyk. Instytucje tworzone były najpierw w ramach organizacji życia zbiorowego społeczeństw, czyli państw. Potem w wyniku rozwoju procesów internacjonalizacji różnych przejawów życia społeczeństw i państw instytucje podlegały upowszechnieniu, skutkiem czego powstały nowe instytucje specyficzne dla stosunków międzynarodowych, regulujące funkcjonowanie poliarchicznego środowiska międzynarodowego (Parzymiesa, Zięba, 2004, s. 9).

Należy zauważyć, że rola instytucji jeszcze do niedawna nie była doceniana w teoretycznych rozważaniach na temat stosunków międzynarodowych. James March i Johan Olsen zauważyli jednak, że instytucje funkcjonują od dawna, jako względnie trwałe praktyki regulujące pożądane zachowania określonych podmiotów w konkretnych sytuacjach (Kukułka, 2000, s. 2005–2009). Według Roberta Keohane instytucje stanowią zespół trwałych i wzajemnie powiązanych reguł formalnych oraz nieformalnych określających rolę podmiotów kształtujących ich oczekiwania i ograniczających zachowania (Keohane, 1989, s. 3). Zwolennicy teorii reżimów, poprzedzającej teorie instytucjonalizmu racjonalnego wyboru, twierdzili na początku lat 80. XX w., że jakkolwiek państwa narodowe pozostają w dalszym ciągu głównymi aktorami na arenie politycznej, to instytucje zaczynają odgrywać w polityce coraz ważniejszą rolę. W nauce o stosunkach międzynarodowych upowszechniła się definicja reżimów międzynarodowych autorstwa jednego z prekursorów teorii reżimów Stephena Krasnera, który rozumiał je jako zasady, normy i procedury decyzyjne powodujące zbieżność oczekiwań podmiotów w określonej dziedzinie stosunków międzynarodowych (Krasner, 1982, s. 3). W aspekcie instytucjonalnym zagrożenie państwa można określić jako wszelkie oddziaływania zewnętrzne ograniczające suwerenność narodową w dowolnych wymiarach egzystencji państwowej (Ciborowski, 1995, s. 3–5). Z tego wszystkiego na plan pierwszy wysuwa się suwerenność terytorialno-administracyjna i gospodarcza. Wszystkie inne, nawet społeczno-kulturowa, są w jakimś sensie pochodnymi tych wymienionych. Zbędne jest uzasadnianie, że przez ostatnie ponad pół wieku pozbawieni byliśmy suwerenności. W różnym zakresie i z różnym nasileniem, ale ciągle nasza egzystencja na-

rodowa kształtowana była wpływami obcymi. Dziś cieszymy się, że jesteśmy wolnym, niezależnym państwem. Czy tak jest rzeczywiście? Czy w ogóle pełna niezależność państwowa jest możliwa we współczesnym świecie? Na pewno w wymiarze terytorialno-administracyjnym tak, ale w gospodarczym – nie.

Rozwój szeroko rozumianej komunikacji spowodował, że nawet największe mocarstwa świata nie mogą dziś być suwerenne ekonomicznie. W tej sferze nie należy mieć złudzeń. Można tylko dokonywać pewnych przewarściowań – np. zamiast ze Wschodem związamy się bardziej z Zachodem, ale to nie jest aż tak istotne. Ważne jest, aby powiązania te funkcjonowały na warunkach partnerskich, a nie wymuszonych i przynosiły państwu korzyści gospodarcze. Co do zagrożeń suwerenności terytorialno-administracyjnej, to nie należy ich upatrywać dziś w agresywnych zamiarach konkretnego państwa. Na pewno nikt z naszych sąsiadów nie przygotowuje teraz agresji na Polskę, chociaż tu i ówdzie daje się obserwować negatywne akcenty prowokowane przez mniejszości narodowe. Rozwiązania jałtańskie wywołały tyle nieporozumień terytorialnych, że w każdym państwie Europy Środkowej znajdują się grupy ludności, które w wyniku powojennego podziału poniosły straty materialne. Nie można tego lekceważyć, ale nie można też, tylko na ich podstawie, budować prognozy zagrożenia – byłoby to zbyt daleko posunięte działanie wyobraźni. Trzeba to widzieć, ale w aspekcie istnienia źródeł napięć, które dopiero w sprzyjających okolicznościach mogą się zmaterializować konkretyzując zagrożenia. Prognozę realną należy wiązać przede wszystkim z możliwym rozwojem sytuacji polityczno-gospodarczej w Europie i świecie oraz z konfrontacją własnego arsenału militarnego z arsenałem militarnym bezpośredniego otoczenia kraju. Na pewno dziś gwarantem bezpieczeństwa Europy jest Sojusz Atlantycki, a w tym obecność amerykańskich sił zbrojnych na terytorium tego kontynentu.

Wstąpienie Polski do Sojuszu Północnoatlantyckiego spowodowało konieczność dostosowania narodowych przepisów doktrynalnych do wymagań kompatybilności i interoperacyjności w sojuszniczych operacjach połączonych i wspólnych działaniach na rzecz utrzymania pokoju. Dla tak zarysowanego tematu istotne znaczenie ma określenie „podejścia” do przedmiotu badania, w ramach którego formułowane są hipotezy dotyczące podstaw i zakresu legitymizacji władzy politycznej, umiejscowienia tego

procesu w szerszym kręgu legitymizacji świata społecznego, oraz jego wpływu na funkcjonowanie władzy i systemu politycznego. Jest to zagadnienie kluczowe, zważywszy, że legitymizacja jest wielowymiarowym pojęciem łączącym w sobie różne elementy: legalności normatywnego uzasadnienia, a także jakiejś formy akceptacji władzy. W teorii polityki często przyjmuje się stanowisko, które uwzględnia ten złożony wymiar, a które wyraża się w twierdzeniu, że władza polityczna jest legitymowana, jeżeli jest nabywana i sprawowana zgodnie z ustalonymi regułami (jest legalna), prawne źródła władzy (normy) oraz cele i reguły jej sprawowania dają się usprawiedliwić i uzasadnić zgodnie ze społecznie akceptowaną wiarą, pozycja władzy jest potwierdzona przez wyrażane poparcie lub przyzwolenie oraz przez uznanie ze strony innego autorytetu (takie ujęcie legitymizacji nawiązuje do stanowiska D. Beethama i jest w chwili obecnej często powoływane; Beetham, 1998, s. 3–17). 17 marca 1948 r. Benelux, Francja oraz Wielka Brytania podpisały traktat brukselski, będący pierwowzorem Paktu Północnoatlantyckiego. 4 kwietnia 1949 r. w Waszyngtonie został podpisany Pakt Północnoatlantyki. 14 maja 1955 r. w Warszawie nastąpiło podpisanie Układu Warszawskiego przez Związek Radziecki oraz państwa bloku wschodniego, w celu stworzenia przeciwwagi dla NATO. NATO i Układ Warszawski stanowiły opozycję względem siebie w czasie zimnej wojny. Po upadku żelaznej kurtyny w 1989 r. Układ Warszawski został rozwiązany. W 1966 r. Charles de Gaulle podjął decyzję o wycofaniu Francji ze struktur militarnych NATO, aby kraj ten mógł rozwijać własny program obrony jądrowej. Doprowadziło to do przeniesienia głównej siedziby NATO z Paryża do Brukseli w Belgii 16 października 1967 r. O ile w Brukseli mieści się od tamtej pory siedziba polityczna Sojuszu, główne dowództwo wojskowe osadzone zostało na południu od Brukseli, w mieście Mons. Układ Warszawski został rozwiązany 1 lipca 1991 r. 8 lipca 1997 r. trzy podległe niegdyś Związkowi Radzieckiemu państwa – Węgry, Czechy i Polska, zostały zaproszone do przystąpienia do NATO.

PODSUMOWANIE

Świadomość ryzyka i zagrożenia bezpieczeństwa polskiego społeczeństwa znacząco wpływała na podmiotowo-przedmiotowe funkcjonowanie państwa, czego dowodem była przeprowadzona po 1989 r. weryfikacja kadr woj-

skowych służb specjalnych. Powyższe wynika m.in. z zapisu Raportu Sejmowej Podkomisji Nadzwyczajnej z 1991 r. pod przewodnictwem posła Janusza Okrzesika.

W 1990 r. rozformowano WSW, z której pion dochodzeniowo-porządkowy stanowił podstawę organizacji Żandarmerii Wojskowej (ŻW), natomiast Zarząd III (Kontrwywiadu) włączono do Zarządu II Sztabu Generalnego.

Tak powstały organizm nazwano jesienią 1991 r. Wojskowymi Służbami Informacyjnymi i jako osobny inspektorat podporządkowano Ministrowi Obrony Narodowej. W ten sposób powstały Wojskowe Służby Informacyjne (WSI) w III RP. O ich utworzeniu zdecydował rząd Tadeusza Mazowieckiego (patrz protokół ustaleń nr 32/91 posiedzenia RM z 9 lipca 1991 r.).

Do 1995 r. odpowiedzialność za działania Wojskowych Służb Informacyjnych *expressis verbis* nie była uregulowana przepisami na poziomie ustawy, czy nawet rozporządzenia. Na mocy art. 35 ust. 1 tzw. Małej Konstytucji z 1992 r. to Prezydent jest najwyższym zwierzchnikiem Sił Zbrojnych RP. Dopiero w art. 5 ust. 1 Ustawy z dnia 14 grudnia 1995 r. o urzędzie Ministra Obrony Narodowej zawarto regulację precyzującą, że WSI podlegają temu ministrowi.

Jak wynika z przedstawionych materiałów, wojskowe służby specjalne bezdyskusyjnie przeszły weryfikację, przeprowadzoną nie przez władze PRL-owskie, lecz przez demokratycznie wybrany rząd Tadeusza Mazowieckiego. Co do tego chyba nie ma żadnej wątpliwości, jak również, że w tym czasie zadania wyznaczane do realizacji Wojskowym Służbom Informacyjnym, stawiane były przez ten, a nie inny rząd. Natomiast przemiany, jakie nastąpiły w omawianym okresie w wojskowych służbach specjalnych (WSI), pozwoliły na postęp, wręcz „milowy krok” we współpracy z NATO (North Atlantic Treaty Organization).

Działalność Wojskowych Służb Informacyjnych od jej powstania do 2006 r., budziła dużo niedomówień i nieścisłości wynikających z jej funkcjonowania. Celem wyjaśnienia powyższego kryzysu, powstał *Raport o działaniach żołnierzy i pracowników WSI oraz wojskowych jednostek organizacyjnych realizujących zadania w zakresie wywiadu i kontrwywiadu wojskowego przed wejściem w życie ustawy z dnia 9 lipca 2003 r. o Wojskowych Służbach Informacyjnych*

w zakresie określonym w art. 67. ust. 1 pkt 1–10 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r., „Przepisy wprowadzające ustawę o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego oraz ustawę o służbie funkcjonariuszy Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służby Wywiadu Wojskowego” oraz o innych działaniach wykraczających poza sprawy obronności państwa i bezpieczeństwa Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.

W języku potocznym oraz przekazach medialnych raport znany jest również jako tzw. *Raport z likwidacji WSI, Raport o WSI* lub *Druga lista Macierewicza*.

Rok 2015 jest kolejną datą wprowadzanych korekt prawno-administracyjno-kadrowych. Należy się liczyć z tym, iż organizm, jakim są wojskowe służby specjalne, będzie jeszcze wielokrotnie sprawdzany, aż da „rękąjmię zachowania tajemnicy” – tego wymaga postęp.

Literatura

Wydawnictwa zwarte:

Publikacja zwarta jednego autora

- Beetham, D. (1991). *The Legitimation of Power*. Basingstoke Macmillan, London.
- Ciborowski, L. (1995). *Ocena Zagrożenia Bezpieczeństwa RP*. Wydawnictwo AON, Warszawa.
- Kukułka, J. (2000). *Teoria stosunków międzynarodowych*. Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa.
- Trejnis, Z. (1997). *Siły zbrojne w państwie demokratycznym i autorytarnym*. Wydawnictwo Adam Marszałek, Warszawa.

Publikacja zwarta wielu autorów

- Bethatn, D., Lord, Ch. (1998). *Legitymacy and the European Union. W: Political Theory and the European Union. Legitymacy, konstytucjonal choice and citizenship*. Basingstoke Macmillan, London.
- Frazik, W., Kopka, B. i Majchrzak, G. (2004). *Dzieje aparatu represji w PRL 1944–1989. Stan badań*. Wydawnictwo IPN, Warszawa.
- Jędrzejko, M., Paszkowski, M. i Krogulski, M. (2002). *Generałowie i admirałowie III Rzeczypospolitej*. MON, Warszawa.

Parzymiesia, S. i Zięba, R. (2004). *Instytucjonalizacja wielostronnej współpracy międzynarodowej w Europie*. Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa.

Rozdział/fragment/dział w publikacji zwartej

Keohane, R.O. (1989). *Neoliberal Institutionalism: A Perspective on World Politics*. W: idem (red.), *International Institutions and State Power: Essays in International Relations Theory*, Boulder.

Hasło w encyklopedii/słowniku online

Izydorzycyk, B. (2012), online: http://pl.wikipedia.org/wiki/Boles%C5%82aw_Izydorzycyk [dostęp: 21.01.2012].

Jeźdrzejko, M., Paszkowski, M. i Krogulski, M. (2002). *Generałowie i admirałowie III Rzeczypospolitej (1989–2002)*, Warszawa, MON, online: https://pl.wikipedia.org/wiki/Admira%C5%82owie_polscy [dostęp: 25.10.2011].

Poprawka Browna. (2016), online: <http://archiwum.rp.pl/artykul/31869-Prezydent-USA-podpisal-poprawke-Browna.html> [dostęp: 11.01.2016].

Rozkaz nr Pf-59/Org., gen. Floriana Siwickiego z dnia 22.08.1991 r., online: <http://www.sww.wp.mil.pl/pl/20.html> [dostęp: 22.11.2011].

Skubiszewski, K.J., online: http://pl.wikipedia.org/wiki/Krzysztof_Skubiszewski [dostęp: 02.02.2016].

Wörner, M. H. (2016), online: https://de.wikipedia.org/wiki/Manfred_W%C3%B6rner [dostęp: 02.02.2016].

Żukowski, J. (2012), online: [http://pl.wikipedia.org/wiki/Jan_%C5%BBukowski_\(genera%C5%82\)](http://pl.wikipedia.org/wiki/Jan_%C5%BBukowski_(genera%C5%82)) [dostęp: 17.02.2012].

Wydawnictwa ciągłe: artykuł w czasopiśmie

Krasner, S.D. (1982). *Structural Causes and Regime Consequences. Regimes as Intervening Variables*, *International Organizations*, t. XXXVI, nr. 2, s. 3.

Rozkaz nr Pf-59/Org. gen. Floriana Siwickiego z dnia 22.08.1991 r., online: <http://www.sww.wp.mil.pl/pl/20.html> [dostęp: 18.01.2012].

Marszałek, A. (1999). *Państwo w państwie*, „Rzeczpospolita”, 1.02.1999.

Żukowski, J. (2012), online: [http://pl.wikipedia.org/wiki/Jan_%C5%B.Bukowski_\(genera%C5%82\)](http://pl.wikipedia.org/wiki/Jan_%C5%B.Bukowski_(genera%C5%82)) [dostęp: 17.02.2012].

Akty prawne

Protokół ustaleń nr 32/91 posiedzenia Rady Ministrów z dnia 9 lipca 1991 r.

Raport o działaniach żołnierzy i pracowników WSI oraz wojskowych jednostek organizacyjnych realizujących zadania w zakresie wywiadu i kontrwywiadu wojskowego przed wejściem w życie ustawy z dnia 9 lipca 2003 r. o Wojskowych służbach Informacyjnych w zakresie określonym w art. 67. ust. 1 pkt 1–10 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. „Przepisy wprowadzające ustawę o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego” oraz o innych działaniach wykraczających poza sprawy obronności państwa i bezpieczeństwa sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa 2007.